

Regionalno natjecanje iz međunarodnog kaznenog i humanitarnog prava u Makedoniji (*Moot Court ICRC*)

Regionalno natjecanje studenata pravnih i političkih studija Jugoistočne Europe u znanstvenim područjima kaznenog, humanitarnog i međunarodnog prava već tradicionalno organizira Međunarodni odbor Crvenog križa (ICRC) iz Ženeve. Natjecanje se održava na engleskom jeziku i to u formi tzv. *moot courta*, odnosno simuliranog suđenja. Nažalost, u prošlosti na ovom natjecanju nije bilo predstavnika Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Natjecanje za akademsku godinu 2005./06. održalo se od 10. do 15. prosinca 2005. god. u Makedoniji, Skopju i Nacionalnom parku Mavrovo, te je prvi put uključivalo i tim sa zagrebačkog Pravnog fakulteta.

Selekcija hrvatskog tima od tri člana obavljena je temeljem razgovora nekoliko desetaka zainteresiranih studenata treće i četvrte godine studija s prof. dr. sc. Ksenijom Turković, našom prodekanicom. Kriteriji su bili dobro poznavanje engleskog jezika, retoričke vještine, vladanje materijom kaznenopravnih predmeta i međunarodnog javnog prava te bavljenje tim temama u izvannastavnim aktivnostima. Selekciju za tročlani tim prošli su Mateja Rajačić, Marko Turudić i autor ovog članka, Dominik Vuletić. Nakon obavljene selekcije započele su pripreme koje su trajale otprilike mjesec dana.

Pripreme je vodila Ruth Frolich koja se nedavno vratila s poslijediplomskog studija na Columbia University u SAD-u. Pripreme su se sastojale od trosatnih sastanaka na kojima bi se na engleskom jeziku raspravljalo i učilo o zadanim pitanjima. Obradena je materija međunarodnog kaznenog prava, prakse međunarodnih sudova, ljudskih prava i Ženevskih konvencija (kolokvijalni naziv). Na pripremnim sastancima također se raspravljalo o mogućim pravnim pitanjima iz zadane nam geopolitičke situacije sukoba između više zamišljenih zemalja na izmišljenom sedmom kontinentu. Dobar dio pripremne literature posudili smo iz privatnih zbirki dr. sc. Ksenije Turković i prof. dr. sc. Ive Josipovića.

U Skopje smo sletjeli 9. prosinca uvečer te proveli jedan dan upoznavajući grad, zemlju i ljude. Većina drugih timova stigla je sljedeći dan tako da smo se međusobno upoznali na večernjem domjenku u prostorijama ICRC-a u Skopju. Na natjecanju su uz nas bile ekipe Fakulteta političkih znanosti iz Beograda (SiCG), Pravnih fakulteta u Sarajevu i Mostaru (BiH), Pravnog fakulteta u Prištini (Kosovo) te zajednička ekipa makedonskih fakulteta (Sveučilišta u Skopju i Tetovu).

U nedjelju su se događanja premjestila u Hotel Bistra u Mavrovo, makedonskom skijalištu i nacionalnom parku sa čuvenim srednjovjekovnim manastirima. Dan nakon uvodnih predavanja započelo je natjecanje. Prva runda odvijala se u obliku plenarne sjednice raznih službi izmišljene zemlje Welsidie koja se suočila s terorističkom krizom. Svi timovi su imali jedan sat za pripremu. Hrvatski tim je dobio i uspješno na plenarnoj sjednici odradio ulogu Ministarstva vanjskih poslova. Ukupno je bilo pet susreta kroz koje su timovi dobivali različite uloge. Uloge znaju biti prilično zahtjevne. Primjerice, trebalo je braniti pravni položaj terorističkih organizacija. Porta je također igrala različite uloge, jednom su fingirali novinare

koji na novinarskoj konferenciji postavljaju "neugodna" pitanja, a drugi su put bili djelatnici međunarodnih organizacija. Runde su se odvijale u obliku plenarnih sjednica (svi timovi zajedno), individualnih nastupa timova te međusobnog sučeljavanja (po dva tima). Tijekom natjecanja pokazalo se da je uz sposobnost vladanja engleskim i snalažljivost najvažnije poznavanje četiri Ženevske konvencije i dva dopunska Protokola te međunarodnog običajnog humanitarnog prava. Hrvatski tim se osobito iskazao dobrim timskim radom i ujednačenim pristupom izlaganjima. Također, Hrvati su pokazali svojstven smisao za humor i teatralnost u svojim nastupima.

Osobito su bila stroga pravila o izolaciji natjecatelja tijekom priprema za izlaganje i samog izlaganja. Tako smo, primjerice, bili zaključani u sobama, oduzeti su nam mobiteli i svi drugi elektronički uređaji te u tom vremenu nismo imali nikakvu mogućnost kontakta s trenerima (u našem slučaju s Ruth).

Predzadnji dan bio je rezerviran za finale. Hrvatski tim je ušao u finale, što tumačimo kao velik uspjeh, osobito u svjetlu činjenice da je ovo prvi put da Pravni fakultet u Zagrebu sudjeluje na ovom natjecanju (koje se već održava duže vrijeme) te da smo imali manje od mjesec dana za pripreme. Neki timovi pripremaju se mnogo duže, a u SiCG imaju čak i nacionalno prednatjecanje za ovu vrstu *moot courta*.

Tema finala je bio pokušaj odcjepljenja dijela teritorija suverene države od strane terorističke organizacije. Zapravo, ključno je u finalu bilo dobro iskoristiti znanje o načelu samoodređenja naroda i njegovim dosezima. Pobjednik Regionalnog natjecanja iz međunarodnog humanitarnog i kaznenog prava jest tim SiCG.

U domovinu smo se vratili zadovoljni postignutim, naučenim i doživljenim te steknutim prijateljstvima. Tjedan nakon toga gostovali smo na sjednici Fakultetskog vijeća Pravnog fakulteta gdje nam je čestitano i uručeni su nam prigodni darovi. Korist od našeg iskustva svakako jest i činjenica da određeni broj seminarista kod prof. dr. sc. Turković priprema ovu materiju. Serija ICRC natjecanja se nastavlja tako da bi se Svjetsko natjecanje iz humanitarnog prava trebalo održati u jesen ove godine u Francuskoj.